

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

"1- 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun 9. maddesinin ikinci fıkrasındaki, "tedbir kararlarına" şeklindeki ibareler YÖNÜNDEN;

Mahkememizce verilecek zorlama hapsi uygulanmasına veya uygulanmamasına ilişkin tesis olunacak kararda yasa yolunun gösterilmesi ve ilgililere bildirilmesi zorunlu olup, verilecek karara karşı itiraz mercii'nin belirli olmaması sonucu doğurduğundan anılan hükmün somut olayda uygulanması söz konusudur.

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun 9. maddesinin birinci fıkrası ile, "Bu Kanun hükümlerine göre verilen kararlara karşı tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde ilgililer tarafından aile mahkemesine itiraz edilebilir." hükmü getirilmiştir. Buna göre, bu Kanunun 3., 4. ve 5. maddelerine göre verilen tedbir kararları ile aynı Kanunun 13. maddesine göre verilecek zorlama hapsi kararlarına itiraz edilebilmesi mümkündür. Ancak aynı Kanunun 9. maddesinin ikinci fıkrasında, yalnızca; Hâkim tarafından verilen tedbir kararlarına itiraz mercii düzenlenmiş, gerek aynı Kanunun 3. maddesindeki mülki amir tarafından verilen tedbir kararlarına gerekse de Hakim tarafından verilmesi öngörülen aynı Kanunun 13. maddesindeki zorlama hapsi kararlarına karşı itiraz mercii düzenlenmemiştir. Bu durumda, mülki amir tarafından verilen tedbir kararları ile zorlama hapsi kararlarına karşı itiraz yolu açık bırakılmış, ancak itiraz mercii hususunda yasal bir boşluk doğmuştur. Bunu giderebilecek kıyasen uygulanması muhtemel bir düzenleme de mevcut değildir. Her ne kadar anılan Kanunun uygulamasına dair yönetmelik ile bu kararların da aynı merci yoluna tabi olduğu belirtilmiş ise de, Anayasa'nın 142. maddesindeki, "Mahkemelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usulleri kanunla düzenlenir." hükmü karşısında yönetmelik ile mahkemelerin görev ve yetkilerinin belirlenmesi de mümkün değildir.

Anayasa'nın 2. maddesinde Devletin temel nitelikleri arasında hukuk devleti olma ilkesi de sayılmış, yine Anayasa'nın 19/1. maddesinde de, herkesin, kişi hürriyeti ve güvenliğine sahip olduğu açıkça hüküm altına alınmıştır. Yine Anayasa'nın 36/1. maddesinde, "Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir." denilmiş, Anayasa'nın 40/2. maddesinde de, "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır," hükmü getirilmiştir.

Diğer bir deyişle, mahkememizce şüpheli hakkında zorlama hapsi kararı verilmesi halinde şüphelinin başvuracağı yasa yolu ile öngörülen mercii'nin neresi olduğu belirli değildir. Bu nedenle, kişinin somut olayda olduğu üzere zorlama hapsi ile yani hürriyeti bağlayıcı sonuç doğuracak bir ceza ile karşı karşıya olduğu bir durumda yasa yolu öngörülmeyle birlikte bu yasa yolunun ne olduğunun düzenlenmemiş olması evrensel hukuk ilkelerine, hukuki güvenlik ve belirlilik ilkelerine, dolayısıyla Anayasa'nın 2. maddesinde öngörülen hukuk devleti olma ilkesine açıkça aykırılık teşkil ettiği gibi Anayasa'nın 36/1. ve 40/2. maddelerine de aykırılık söz konusudur.

2- 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun 10. maddesinin beşinci fıkrası olan, “Tebdir kararının ilgililere tefhim veya tebliğ edilmemesi, kararın uygulanmasına engel teşkil etmez.” hükmü YÖNÜNDEN;

Mahkememizce verilen tebdir kararının şiddet uygulayana tebliğ edilmemesi nedeniyle tebdir kararına tebliğ edilmeyen dönemde tebdire aykırılıklar bakımından anılan hükmün uygulanması söz konusudur.

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun 10. maddesinin beşinci fıkrasına göre tebdir kararının ilgililere tefhim veya tebliğ edilmemesi, kararın uygulanmasına engel teşkil etmemektedir. Somut olayda, şüpheliye mahkememizin kararı tebliğ edilmeden şüphelinin tebdire aykırılığı ileri sürülmektedir. Bu durumda, henüz mahkeme kararı kendisine tebliğ edilmeyen şüphelinin verilen tebdir kararına aykırı davrandığından söz edilmemesi gerekirken anılan Kanun maddesi nedeniyle kişiye karar tebliğ edilmediği halde kişi hakkında tebdire aykırılıktan zorlama hapsi cezası uygulanması söz konusu olabilmektedir. Bunun ise, Anayasa'nın 2. maddesindeki hukuk devleti ilkesine, 12. ve 13. maddeleri ile koruma altına alınan “Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir.” hükmüne, 17. maddeye ve 19. maddesindeki kişi hürriyeti ve güvenliği ilkesi; ile Anayasa'nın 36/1. ve 40/2. maddelerine ve hukuk devletinin temel öğeleri olan evrensel hukuk ilkelerinden hukuki güvenlik ve belirlilik ilkelerine aykırılık teşkil ettiği açıktır.

3- 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun 13. maddesinin üçüncü fıkrasının, “Zorlama hapsine ilişkin kararlar, Cumhuriyet Başsavcılığınca yerine getirilir,” hükmü YÖNÜNDEN;

Mahkememizce zorlama hapsi kararı verilmesi halinde bunun kesinleşmesine gerek olup olmadığı bakımından anılan hükmün somut olayda uygulanması söz konusudur.

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun 13. maddesinin üçüncü fıkrasında, zorlama hapsine ilişkin kararların, Cumhuriyet Başsavcılığınca yerine getirileceği hüküm altına alınmıştır. Ancak anılan hükümde yasa yoluna tabi kılınan bu zorlama hapsi kararlarının kesinleştikten sonra mı yoksa kesinleştirilmeden, yani derhal mi uygulanacağı hususunda bir açıklık getirilmemiştir. Uygulamada, bazı adliyelerde zorlama hapsi kararları niteliği gözetilerek ve hemen uygulanmaması halinde doğacak zarar dikkate alınmak suretiyle derhal, çoğu adliyede ise verilen kararın kişinin hürriyetini kısıtladığı düşünülerek kesinleşmesi beklenildikten sonra infaz edilmektedir. Bu eksik düzenleme nedeniyle yasal bir boşluk olduğu açıktır. Bu yasal boşluğun yasa ile bir düzenleme yapılmadığı sürece uygulamada giderilebilmesi de mümkün değildir. Bu nedenle anılan hükümde hangi mercii zorlama hapsi kararının infaz edeceği belirtilmiş ise de zorlama hapsi kararının hangi aşamada infazına başlanacağı açık olarak düzenlenmediği ve bu nedenle kişilerin hürriyetini kısıtlayıcı nitelik taşıyan zorlama hapsi kararlarının mahiyeti de dikkate alındığında, anılan hükmün Anayasa'nın 2. maddesindeki hukuk devleti ilkesine, 12. ve 13. maddeleri ile koruma altına alınan “Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir.” hükmüne, 17. maddeye ve 19. maddesindeki kişi hürriyeti ve güvenliği ilkesi ile hukuk devletinin temel öğeleri olan evrensel hukuk ilkelerinden hukuki güvenlik ve belirlilik ilkelerine aykırılık teşkil ettiği açıktır.

Bu itibarla, bir tepki yasası niteliğinde olan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun daha iyi ve doğru şekilde uygulanabilmesi ve bu suretle gerek kadına karşı gerekse de aile içi şiddetin önüne geçilebilmesine katkı sağlanabilmesi bakımından son derece önemli olan yukarıda izah edilen hükümlerin Anayasa'ya aykırılıkları nedeniyle İPTALİNE karar verilmesi için Anayasa'nın 152. maddesi uyarınca Anayasa Mahkemesine başvurulması gerektiği kanaatine varılmıştır.

KARAR : Yukarıda açıklanan ve Yüksek Mahkemece gözetilecek diğer nedenlerle,

1- a) 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun 9. maddesinin ikinci fıkrasındaki, “tedbir kararlarına” şeklindeki ibarelerin;

b) Aynı Kanunun 10. maddesinin beşinci fıkrası olan, “Tedbir kararının ilgililere teftim veya tebliğ edilmemesi, kararın uygulanmasına engel teşkil etmez.” hükmünün,

c) Yine aynı Kanunun 13. maddesinin üçüncü fıkrasının, “Zorlama hapsine ilişkin kararlar, Cumhuriyet başsavcılığınca yerine getirilir.” hükmünün,

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2., 12., 13., 17., 19., 36. ve 40. maddelerine aykırı olduğunun yine Anayasa'nın 152. maddesi uyarınca TESPİT EDİLEREK anılan hükümlerin İPTALİNE karar verilmesi için Anayasa Mahkemesine BAŞVURUDA BULUNULMASINA,

2- İşbu dosyanın onaylı bir suretinin Anayasa Mahkemesine gönderilmesine,

3- Anayasa'nın 152/1-3. madde ve fıkraları uyarınca tedbire aykırılık yönündeki talebin değerlendirilmesinin Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar GERİ BIRAKILMASINA, beş ay içinde bir karar verilmemesi durumunda re'sen ele alınarak yürürlükteki mevzuata göre istemin DEĞERLENDİRİLMESİNE,

Dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda karar verildi. ””